

Verksamhetsberättelse 2009

Styrelsen för Norrbottens Ornitologiska Förening får härmed avge följande verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2009:

Styrelsens sammansättning (Fr.o.m. årsmötet 2009. Totalt 7 ledamöter och 3 suppleanter.)

Ordförande: Jan-Olov Johansson, Luleå.
Vice ordförande: Andreas Livbom, Luleå.
Kassör: Staffan Sundin, Piteå.
Sekreterare: Jan Eriksson, Boden.

Övriga ledamöter: Ingrid Sandahl, Kiruna.
Stefan Holmberg, Abborrträsk.
Per Sandberg, Piteå.

Suppleanter: Krister Jacobsson, Luleå.
Viktor Persson, Luleå
Kerstin Persson, Luleå

Övriga uppdrag

Revisorer: Tord Gustafsson, Luleå
Jouni Ylipekkala, Haparanda

Revisorssuppleanter: Tryggve Arvidsson, Piteå.
Mats Williamsson, Luleå.

Valberedning: Lars Harnemo (sammanställande), Luleå
Berth-Ove Lindström, Boden

Hedersmedlemmar: Ove Backlund, Luleå.
Waldemar Berggren, Boden.
Matsåke Bergström, Norrfjärden.
Arthur Leidgren, Dokkas.
Folke Lindgren, Arvidsjaur.
Stig Lundberg
Stig Hamrén

Medlemsutveckling:

NOFs medlemsantal ökar även under 2009, om än knappt. Vi har nu totalt 409 medlemmar, en ökning med 5. De ordinarie medlemmarna är oförändrat 344, familjemedlemmarna ökade med 5 till 53, och ungdoms- respektive hedersmedlemmar ligger oförändrat på 6 vardera. Dessutom har NOF 12 prenumeranter, främst bibliotek runtom i länet. Vi skickar ut 30 gratisexemplar, främst som tidskriftsutbyte med andra ornitologiska föreningar.

Forsknings- och fågelskyddsarbeten inom NOF

Haparanda Sandskärs fågelstation

(Ingrid Sandahl).

Med stöd av Alvins fond för fågelskydd, Arctic Circle Experience, BDX, Billerud, Bosmina, Haparanda kommun, Länsstyrelsen i Norrbottens län, NOFs fågelskyddsfond, Rolfs såg och SCA har vi klarat verksamheten vid fågelstationen under 2009. Standardiserad ringmärkning genomfördes från den 15 juli till den 15 oktober. Under denna tid har 34 ringmärkare och assistenter deltagit i arbetet. Sexton kommer från länet, elva är kvinnor och åtta 21 år eller yngre. Stationen har haft

två utländska medarbetare, en zoologistudent och en ringmärkare från Storbritannien. Det ekonomiska stödet har gjort det möjligt att betala matbidrag, framför allt till yngre medarbetare, samt resorna mellan fastlandet och Haparanda Sandskär.

Under 2009 märktes 3731 fåglar av 71 arter. Räknet i antal fåglar per nätmetertimme är detta något bättre än förra året.. Den vanligaste märkarten blev som vanligt lövsångare följd av grönsiska. Nya märkarter blev blåstjärt och gräsand. Standardiserad häckfågelinventering genomfördes den 12-15 juni. Metoden är en kombination av linje och punkttaxering. Totalt noterades 107 arter. Årets besök på ett antal öar i Haparanda skärgårds nationalpark för boungemärkning ägde rum den 6 juli. Vi har fått återfyndsrapporter om 17 fåglar och om 8 främmande kontroller. Bland annat hittade vi kvarlevorna av en fiskgjuse märkt i Finland för 17 år sedan.

Ringmärkning har under 2009 demonstrerats för drygt hundra personer, både grupper och enskilda besökare. Vi demonstrerade också ringmärkning i samband med att den nya rådstugan invigdes den 27 juni. Det givande samarbetet med Naturbruksgymnasiet i Kalix har fortsatt. Fem elever har varit praktikanter och även en lärare har deltagit i stationens arbete.

Tack vare ett särskilt anslag från Alvins fond för fågelskydd har vi köpt en ny stationsdator. Arbetet med att lägga in gamla ringmärkningsdata i Fagel2 har påbörjats.

En omfattande verksamhetsrapport finns på fågelstationens hemsida, www.nof.nu, klicka på Haparanda Sandskär.

Projekt Kungsörn

(Berth-Ove Lindström Anders Olofsson Stig och Hamrén)

Åter får vi summera ett kungsörnsår som har varit ett av de sämsta åren när det gäller häckningsframgång. 32 lyckade häckningar med 36 ungar av 246 kontrollerade revir. Endast 2 ungar har blivit ring och färgmärkta. Nästan hälften av årets lyckade häckningar var i Gällivare och Kiruna kommun. I de här 2 kommunerna är nog det kärvaste klimatet i länet och ändå var häckningsframgången bäst i de kommunerna. En förklaring är nog att vi har flesta järv och lodjursföryngringarna i de kommunerna och tillgången på renkadaver kan vara högre här. Annars misstänker vi födovalet för kungsörnarna i resten av länet, sorkstammen är i botten och riporna är i botten av sina cykler. Det är troligt att skogshönsen och harpopulationen är på en lägre nivå i år. Sedan har vi som vanligt problem med illegal jakt, 2 norska sändarörnar har blivit stationerade i Kiruna kommun. Den 14/6 hittades 3 skjutna kungsörnar i gränslandet mellan Arvidsjaur och Arjeplogs kommuner. På 2 platser har nu i sommar påbörjats byggnationer av vindkraftverk och utbyggnader och ansökningar om ytterligare områden fortsätter. Ett av de större vindkraftsprojekten är 60 vindsnurror vid Suorvaområdet precis utanför Stora Sjöfallets nationalpark. Förhoppningsvis kommer 2010 att bli ett bättre år för kungsörnarna längst upp i norr.

Projekt Pilgrimsfalk Norrbotten

(Berth-Ove Lindström Anders Olofsson Stig och Hamrén)

Glädjande nog har pilgrimsfalksprojektet 2009 konstaterat att vi har haft över 100 lokaler i Norrbotten under 2000 talet som har haft häckande par av pilgrimsfalkar. Nu har vi nått taket hur mycket vi kan kontrollera med ideella krafter. Vårt län är stort, 24 % av Sveriges areal, och att färdas med bil från västra Arjeplog till norr om Karesuando är nu ett jättestor projekt om man ska kontrollera alla kända pilgrimsfalksrevir. Det är förstås en stor naturvårdsseger att pilgrimsfalkarna har kommit tillbaka och återtagit branter och myrområden i Norrbotten. Då blev frågan, hur ska vi gå vidare för det är ju svårt att sluta att spana efter p-falkar? Vi har frånt och med 2009 krympt ner vårt undersökningsområde. Vi valde centrala delen av Norrbotten, dvs. Boden, Älvsbyn, östra de(en av Arvidsjaur, södra delen av Jokkmokk och sydvästra delen Gällivare kommuner. Det blir ca 30 lokaler där vi har haft häckande p-falkar och några platser där vi tror att det kommer att häcka pilgrimsfalkar. De här 30 lokalerna är stora berg, små bergsklackar, raviner och myrområden. Vi kommer också i mån av tid och ekonomiska resurser kontrollera rapporter om häckande pilgrimsfalkar även utanför vårt undersökningsområde Det viktigaste är att se häckningsresultatet är för våra pilgrimsfalkar. Fortfarande kontrollerar

Naturskyddsföreningens Projekt pilgrimsfalk i juli månad Norrbottens län med besök på kända pilgrimsfalkslokaler och klättrar till bohyllorna, ringmärker, tar olika prover och samlar in rötägg. Efter 2010 är det osäkert hur det blir med fortsättning av Naturskyddsföreningen Projekt pilgrimsfalk.

Årets resultat:

Tillsammans med Kent Nilsson och Sture Orrhult som representerade Naturskyddsföreningens Projekt pilgrimsfalk besökte vi under 2009 38 lokaler under en vecka i juli och resultatet var 19 lyckade häckningar med 48 ungar i Norrbottens län. I vårt centrala undersökningsområde vart det 16 lyckade häckningar med 38 ungar samt 5 par som misslyckades och en lokal med en ensam pilgrimsfalk. Övriga 8 lokaler var i år tomma på pilgrimsfalkar. Anders Olofsson och Berth-Ove Lindström hade ett osannolikt flyt under 4 dygn som var otroligt. 14 lyckade häckningar i rad, på varje lokal vi besökte var det lyckade häckningar och dessutom hittade vi 2 nya pilgrimsfalkslokaler med lyckade häckningar. På första stället stannade vi bilen vid två branter och efter 5 minuter kommer pilgrimsfalkshonan in och pilgrimsfalkshonan möter upp, landar och börjar mata 4 ungar på bohyllan. Vid andra lokalen stannade vi vid en brant och nästan direkt fick vi syn på en vit pilgrimsfalkunge på en bohylla. Inga föräldrafåglar syntes dock till så länge vi var där. Vad kan förväntas hända under 2010? Förhoppningsvis kommer det till 2-3 nya par i vårt undersökningsområde och att pilgrimsfalksparen återvänder i god kondition till de gamla pilgrimsfalkslokalerna. Det är nu dags att fågelskådarna i Luleå och Piteå spanar efter häckande pilgrimsfalkar. Vi tackar också Alvins fond som har hjälpt till med ekonomiska resurser.

Projekt Päruggla

(Jan Andersson)

Päruggleprojektet 2009 kan sammanfattas, som de senaste åren, med ett ord: Uselt.

Inga häckningar konstaterades och spelaktiviteten var låg

Projekt LAMES

(Rolf Gustafsson, Ingrid Sandahl och Håkan Tyrén)

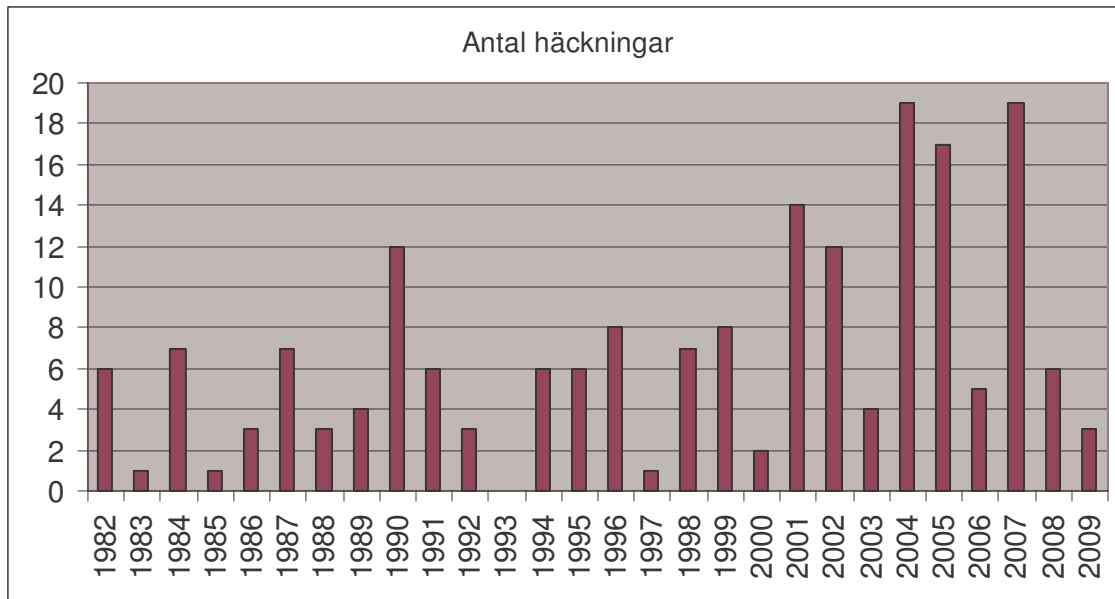
Projekt LAMES studieområde vid Institutet för rymdfysik har utvecklats till en av landets säkraste lappmeslokaler. Bägge bilderna i boken Holkliv har tagits vid projektets holkar. Under 2009 genomfördes två lyckade häckningar, en med sex och en med tre flygga ungar som resultat. En holk besöktes av Avifaunas resa till Kiruna 2009. En av föräldrafåglarna häckade första gången i sitt revir 2006, de andra tre nymärktes i samband med häckningen 2009. Dessutom påbörjades häckning av en lappmes som häckade lyckosamt 2008, men den fågeln övergav äggkullen av okänd anledning. Den har sedan observerats vid fågelmatning i vinter och såg då ut att vara i god kondition. Flera lappmesar besöker dagligen fågelmatningarna vid Institutet för rymdfysik.

Projekt Slaguggla

(Lars Harnemo)

Projektets verksamhetsområde är främst Luleå kommun med lite utvikning i Bodens och Piteå kommuner. Projektet som nu hållit på i 27 år fick uppleva ett av de sämsta åren vad gäller hittade häckningar. Endast tre häckningar hittades, samtliga i Luleå kommun. Samtliga av dessa var i kända revir och boplatser. Vi hittade en häckning av tornfalk i en av holkarna för första gången, dock en inte så otippad häckare. Endast en av de häckande honorna kunde fångas och det var en gammal bekant. Fem ungar kunde ringmärkas totalt. Som synes av nedanstående diagram förväntar vi oss en kraftig förbättring av häckningsresultatet 2010. Slagugglorna har en häckningstopp vart tredje år numera till skillnad mot tidigare då det var fyra år mellan topparna.

11 personer har hjälpt till med holkkontroll samt ringmärkning och ytterligare några personer har rapporterat spel och häckningar. Ett stort tack till alla ni som genom uppoffrande arbete hjälpt till i projektet. Mer information om projektet finns att läsa på hemsidan på NOF-net.

NOF:s fågelskyddsgrupp

(Rolf Gustafsson och Ove Persson)

Fågelskyddsgruppen är en löst sammansatt grupp där alla med intresse för fågelskyddsfrågor är välkomna att hjälpa till. Här är några av de frågor som varit aktuella under året.

- Ett förslag till skogspolicy för vår förening utarbetades och antogs vid årsmötet i mars 2009.
- Synpunkter har lämnats på planförslag kring stadsviken i Haparanda kommun.

Under 2009 har frågor kring utbyggnad av vindkraften dominerat. Vi har:

- Lämnat synpunkter på planerad utbyggnad av vindkraft på Trundön.
- Deltagit i möte angående vindkraft vid Suorvadammen.
- Deltagit i ett möte och studier på plats av de första vindkraftverken i Dragaliden. Enligt planerna ska 1101 vindkraftverk byggas i Markbygden. Hänsyn till hittade kungsörnshäckningar diskuterades.

NOF:s fågelskyddsfond

Fondstyrelsen har sedan årsmötet haft följande sammansättning:

Ordförande:	Ove Persson, Piteå
Övriga ledamöter:	Lars Gustafsson, Boden. Marie Björklund, Luleå

Under året har fonden behandlat en ansökan. NOF styrelse har fattat beslut i enlighet med fondens förslag. Det gäller en ansökan från Haparanda Sandskär för verksamhet 2008. Ansökan avsåg bidrag på 5000 kr till resor, nät och ringmärkarutrustning.. Ansökningen tillstyrktes av fondstyrelsen. (Fågelskyddsfonden, protokoll nr 67, 2009-05-10)

Fonden har diskuterat hur man kan göra fågelskyddsfonden mera känd. Hemsidan kan vara en viktig informationsplats. Under 2009 har fågelskyddsfonden synliggjorts i föreningstidskriften ”Fåglar i Norrbotten”

Kurt Perssons minnesfond

Under året har inga ansökningar inkommit.

Fåglar i Norrbotten

FiN har under året kommit ut i fem nummer. Förutom tre ordinarie nummer var två av dessa fågelrapporter för åren -07 och -08, vilka rrk överlämnat till oss. Tomas Carlsson som förtjänstfullt utformat numren under flera år, meddelade att han hoppar av redigeringsbiten, men kvarstår i redaktionen. En ersättare för Tomas hittades i Kirsti Viinamäki, vilken tagit över efter årsskiftet och som vi hälsar välkommen.

Redaktionen har förutom Tomas, bestått av Johan Gelting, Peter Wikström och redaktören Stefan Holmberg.

Regionala rapportkommittén (rrk).

Kommittén har under året bestått av Mats Bergquist, Övre Buddbyn, Ulf P Eriksson, Gammelstad, Tord Gustafsson, Lars Harnemo och Andreas Livbom, Luleå.

Rrk har sammanträtt vid sex tillfällen och bidragit med uppgifter till Vår Fågelvärlds årsbok "Fågelåret 2008". Under året påbörjades ett långrandigt arbete med att uppdatera den rapportmall som används när rrk skall göra sin fågelrapport. Arbetet med att lägga in alla observationer som finns i rrk:s databas i Svalan, pågår oförtrutet.

De båda fågelrapporterna för 2006 och 2007 blev slutligen färdiga. Dessa gavs ut i form av supplement och distribuerades till alla medlemmar. Fågelrapporterna framställs numera helt med datorernas hjälp via Svalan - SOF:s rapporteringssystem för fåglar och numera skall alla observationer läggas in i Svalan av observatörerna själva och därefter behandlas av rrk.

En viktig del av kommitténs arbete är att bedöma inkomna raritetsrapporter på sällsynta eller av olika anledningar svårbestämda fåglar.

Två av kommitténs medlemmar deltog under våren vid ett möte i Uppsala, där man diskuterade förändringar och förbättringar av en kommande Artportalen 2. Svalan är en del av Artportalen, därför är det viktigt att den utformas så bra som möjligt.

Övriga aktiviteter

SOF:s årsmöte. Vid årsmötet som genomfördes på Gotland den 27-29 mars representerades föreningen av Per Sandberg.

Styrelsemöten och årsmöte

Under januari till årsmötet 2009 har NOF styrelse sammanträtt en gång. Årsmötet 2009 hölls den 21 februari i Bygdegården i Sundom. Efter årsmötet och till och mars 2010 har ytterligare 6 styrelsemöten genomförts. Vid årsmötet valdes Victor och Kerstin Persson in som nya suppleanter i styrelsen. I anslutning till årsmötet hade en kontaktmannaträff planerats som tyvärr fick ställas in på grund av för få anmällda. Rutinen med att genomföra styrelsemöte som telefonkonferenser har fortsatt eftersom detta fungerar mycket bra. Ett styrelsemöte har också kombinerats med exkursion till Rosfors.

Styrelsens arbete har under året i hög grad präglats av arbete med fågelskyddsfrågor av olika slag. NOF har mottagit och behandlat ett antal remisser och skrivelser, ex elektrifiering av Haparandabanan mellan Sävast och Boden, skrivelse från Banverket gällande järnvägsdragnings i Kiruna, vindkraft på Trundön, restaurering av våtmarker, vindkraftpark sydväst om Blåsmark i Piteå kommun, vindkraftetablering i Älvsbyn, Suorva vindkraftpark, Norrbottniabanan på sträckan Södra Gäddvik – Luleå, vindkraft på Hornliden, lokalisering av anläggning för biodieselproduktion i Kemi i Finland, bevarandeplaner för Natura 2000-områdena Selet och Marakallen mm

I fågelskyddsfrågor utgör NOF fågelskyddsgrupp en viktig resurs. Inom ramen för fågelskyddsfrågor finns också styrelsens uppgifter för Fågelskyddsfonden

Styrelsen har varit delaktig i och arbetat med det uppstartade Atlasprojektet för Norrbottens län.

Vidare har det påbörjats ett arbete med att ta fram en NOF broschyr och ett presentationsmateriel syftande till att använda för marknadsföring av föreningen i olika sammanhang.

De övriga styrelsearbetet har ägnats åt de årligen återkommande frågorna i form av Haparanda Sandskär fågelstation, planering av medlemsaktiviteter, årsmötesplanering och allmänna föreningsfrågor såsom ekonomi, rekrytering, medlemstidskrift mm.

Medlemsaktiviteter

Årets medlemsaktiviteter inleddes traditionsenligt med vinterfågelmattningstävling och vinterfågelrace. I anslutning till årsmötet hade planerats en kontaktmannaträff för att diskutera aktuella ämnen som vindkraftsetablering, medlemsvärning, med mera. Tyvärr fick kontaktmannaträffen ställas in på grund av för få deltagare.

Mars månad fortsatte med hackspettexkursion i Kiruna och vårfågelexkursion i Kaalaluspa. Traditionsenligt i mars/april fanns ugglelyssning på programmet. Årets intensivaste månad när det gäller medlemsaktiviteter var maj som inleddes med NOF traditionella vårfågelmorgon i Alvik/Ersnäsområdet. Under april och maj fanns också Inventering i Alvik/Ersnäs med i programmet. Månaden maj bjöd på ett stort urval av exkursioner från med ett flertal exkursioner i länets olika delar. 24 timmars skådning planerades på ett flertal platser i länet, tyvärr fick flera ställas in på grund av för få deltagare.

Den 27 juni var det jubileumsfirande på Haparanda Sandskär med anledning av "Nationalparkerna 100 år". Andra aktiviteter på Haparanda Sandskär var Häckfågelinventering 12 juni till 15 juni och Ringmärkning genomfördes under perioden 11 juli till 17 oktober.

Med höstens och vinterns ankomst minskar också fågelaktiviteterna. 3-4 oktober var World Birdwatch day. Johan Gelting visade i oktober bilder och berättade om en resa längs Nordostpassagen. I november kunde man välja bildvisning av Glenn Bark eller att söka efter de sista trutarna i Kalix.

Således ett år med inte mindre än 61 st planerade aktiviteter i vårt län.

Ekonomi

Under 2009 redovisade ett negativt resultat om -10 233,13 kronor. Detta underskott har uppkommit främst genom att ett tidigare överskott på ca 10 000 kronor överförts till fågelskyddsfonden, enligt styrelsebeslut. Även ett större inköp (10 000 stycken föreningskuvert à 12 000 kronor) bidrar till underskottet.

Det egna kapitalet uppgår dock till 107 927,81 kronor och föreningens ekonomi är således god. För mer information, se separat ekonomisk rapport för 2009.

Tack

Styrelsen vill avsluta med att framföra ett varmt tack till alla dem som med sitt medlemskap och aktiva arbete stöttat föreningens verksamhet.

/Styrelsen, februari 2010.